

Lemminkäinen Infra Oy/Jame Sorri
PL169
00181 HELSINKI

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, TUUSULAN ASFALTTITEHTAAN KEHITTÄMINEN

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Lemminkäinen Infra Oy on 2.7.2010 saattanut vireille Tuusulan asfalttitehtaan kehittämistä koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

Arviointiselostus

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Lemminkäinen Infra Oy, josta hankkeen yhteyshenkilönä on Jame Sorri. Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa on ollut Pöyry Finland Oy, josta yhteyshenkilönä ovat olleet Riikka Kantosaari ja Jaana Tynnismaa.

Uudenmaan ympäristökeskus on toiminut 31.12.2009 saakka arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA laki 468/1994, muutos 458/2006) mukaisena yhteysviranomaisena. Aluehallinnon muutoksen myötä Uudenmaan ympäristökeskus on 1.1.2010 alkaen osa Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusta (Uudenmaan ELY-keskusta). Arviointimenettelyn yhteyshenkilönä Uudenmaan ELY-keskuksessa, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueella on hydrogeologi Timo Kinnunen. (Laki elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksista 3 §, 1 mom. 10 kohta sekä asetus elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksista 2 § 1 mom. 3 kohta ja 3 § 1 mom. 1 kohta).

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Lemminkäinen Infra Oy suunnittelee Tuusulan asfalttitehtaan valmistus- kapasiteetin nostoa ja kierrätysasfaltin hyödyntämisen lisäämistä asfaltin valmistuksessa. Toimintojen muutokset eivät edellytä rakentamista tai uusien alueiden käyttöönottoa. Asfalttitehdas sijaitsee Tuusulan kunnan Ruotsinmäessä, Sammonmäen alueella tiloilla Stenbacka RN:o 30:0 ja Sampo RN:o 7:70. Alue kuuluu nk. Focus-osayleiskaavan alueeseen. Asfalttitehtaan arvioitu toiminta-aika on 15 vuotta Focus-osayleiskaavan hyväksymisestä lukien.

Maksu hankkeesta vastaavalle 8300 € Maksuperusteet lausunnon liitteenä.

Hankkeen vaihtoehdot:

Vaihtoehto 0: Asfalttitehtaan toiminta jatkuu voimassa olevien lupien mukaisesti. Asfalttia valmistetaan enintään 400 000 t/a ja kierrätysasfalttia otetaan vastaan, varastoidaan ja käytetään asfaltinvalmistuksen raaka-aineena 20 000 t/a. Alueella valmistetaan lisäksi enimmillään 4000 t/a bitumiemulsiota. Asfalttitehtaan alueella olevalla murskauslaitoksella murskataan asfalttitehtaan alueelta louhittuja kiviaineksia kaikkiaan noin 270 000 t, pala-asfalttia 20 000 t/a sekä Lemminkäinen Oyj:n betonitehtaalta tulevaa sekundabetonia 2 000 t/a. Kiviaineksen murskaus toteutetaan siten, että kiviaineksen murskaus ei ylitä luvan mukaista 215 000 tonnia vuodessa. Murskattavaa kiviainesta ja kiviainesmursketta varastoidaan alueella yhteensä 140 000 tonnia, pala-asfalttia ja asfalttimursketta 40 000 tonnia, sekundabetonia 2000 tonnia. Lisäksi tilapäisillä toimenpideluvilla voidaan varastoida noin 150 000 m³ kalliomursketta ja 50 000 m³ ktr pintamaita kesään 2011 saakka. Maakaasun vuosittainen kulutus asfalttiasemalla on enimmillään 3 miljoonaa m³ ja murskaamon kevyen polttoöljyn kulutus 240 tonnia.

Vaihtoehto 1: Asfalttia valmistetaan enintään 600 000 t/a ja kierrätysasfalttia hyödynnetään 300 000 t/a. Bitumiemulsiota valmistetaan 4500 t/a. Asfalttitehtaan alueella olevalla murskauslaitoksella murskataan asfalttitehtaan alueelta louhittuja kiviaineksia kokonaisuudessaan 270 000 t ja sen loputtua muualta tuotuja kiviaineksia 100 000 t/a ja pala-asfalttia 300 000 t/a. Valmiiksi murskattuja kiviaineksia otetaan vastaan 200 000 t/a. Pala-asfalttia ja asfalttimursketta varastoidaan alueella yhteensä enimmillään 300 000 tonnia ja bitumia enintään 800 tonnia. Maakaasun vuosittainen kulutus asfalttiasemalla on enimmillään 4,5 miljoonaa m³ ja murskaamon kevyen polttoöljyn kulutus 500 tonnia.

Vaihtoehto 2: Asfalttia valmistetaan enintään 1 000 000 t/a ja kierrätysasfalttia hyödynnetään 500 000 t/a. Bitumiemulsiota valmistetaan 6500 t/a. Asfalttitehtaan alueella olevalla murskauslaitoksella murskataan asfalttitehtaan alueelta louhittuja kiviaineksia kokonaisuudessaan 270 000 t ja sen loputtua muualta tuotuja kiviaineksia 100 000 t/a ja pala-asfalttia 500 000 t/a. Valmiiksi murskattuja kiviaineksia otetaan vastaan 400 000 t/a. Pala-asfalttia ja asfalttimursketta varastoidaan alueella yhteensä enimmillään 400 000 tonnia ja bitumia enintään 800 tonnia. Maakaasun vuosittainen kulutus asfalttiasemalla on enimmillään 7,5 miljoonaa m³ ja murskaamon kevyen polttoöljyn kulutus 750 tonnia.

Hankkeen YVA – menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettely käynnistettiin Lemminkäinen Infra Oy:n ratkaisusta, koska Uudenmaan ympäristökeskuksen 20.2.2009 antamasta ympäristölupapäätöksestä No YS 177 oli valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituksen yhtenä perusteena oli se, että hankkeesta ei ollut järjestetty ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, vaikka YVA-asetuksen 6 § hankeluettelon kohdan 11 b perusteella YVA-menettelyä olisi tullut soveltaa, sillä laajennusvaihtoehdoissa kierrätettävän, jätteen luokiteltavan pala-asfaltin määrä ylittää asetuksessa mainitun 100 tonnia vuorokaudessa. Vaasan hallinto-oikeus lisäksi kielsi välipäätöksellään 8.5.2009 ympäristölupapäätöksen toimeenpanon.

Vaasan hallinto-oikeus antoi asiassa päätöksen 9.12.2009. Päätöksensä hallinto-oikeus katsoi, että toiminnassa ei ole kysymys sellaisesta jätelain 3§:n 1 momentin 11 kohdan mukaisesta jätteen käsittelystä, jota tarkoitetaan YVA-asetuksen 6§:n 11 b kohdassa. Näin ollen Uudenmaan ympäristökeskuksen lupapäätöksen yhteydessä tekemä ratkaisu, että hankkeessa ei tarvitse suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, ei ollut lainvastainen. Hallinto-oikeuden päätös merkitsee sitä, että YVA-lainsäädännön perusteella hankkeessa ei olisi tarvinnut suorittaa YVA-menettelyä.

Korkein hallinto-oikeus antoi 12.10.2010 asiasta päätöksen, jonka mukaan Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muutettu.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Hankealue kuuluu Focus-osayleiskaava-alueeseen. Alueelle on valmiilla osayleiskaava, joka toteutuessaan edellyttää massiivisia louhintoja hankealueen länsipuolisilla alueilla. Osayleiskaavan ehdotusversiossa (9.9.2009) hankealueelle on osoitettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue ja palvelujen ja hallinnon alue.

Hankealueen länsipuolisella alueella on suunniteltu louhittavan kalliota enimmillään noin 9,3 milj. m³tr. Lisäksi alueelle on suunniteltu louhinnan yhteyteen murskaustoimintoja. Suunniteltujen louhintojen ympäristövaikutusten arviointi valmistui helmikuussa 2010. Lemminkäinen omistaa suunnitelluista louhinta-alueista 10,6 ha:n alueen (Huhtarihi II). Alueelta louhittavaa kiviainesta tullaan mahdollisesti käsittelemään hankealueella ja hyödyntämään asfaltin valmistuksessa, jolloin mm. pitkiltä kulkumatkoilta vältytään.

Lemminkäinen Infra Oy:llä on lupa louhia hankealueen luoteisosasta kalliota yhteensä noin 100 000 m³. Louhinta alueella loppuu vuonna 2011. Louhinta suoritetaan voimassa olevan maa-ainesluvan mukaisesti. Louhinta on yhteydessä tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa käsiteltävään hankkeeseen, sillä louhinnan loputtua rakennetaan alueelle asfalttitehtaan varastokenttiä ja louhittava kiviaines hyödynnetään asfaltin valmistuksessa.

Hankealueen eteläpuolitse on suunniteltu kulkevaksi uusi seudullinen tieyhteys, Kehä IV. Tiehankkeesta on laadittu yleissuunnitelma ja linjaus on esitetty Uudenmaan maakuntakaavassa.

Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa käsiteltävä hanke ei ole suoraan yhteydessä lähialueiden louhinta- tai tiehankkeisiin, lukuun ottamatta hankealueella tehtävää louhintaa ja mahdollista alueen länsipuoliselta alueelta louhittavan kiviaineksen hyödyntämistä hankealueella.

Arviointimenettelyn liittyminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Toiminta vaatii ympäristöluvan Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Valtioneuvosto on antanut 27.5.2010 asetuksen asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (448/2010) ja 16.9.2010 asetuksen kiven-

louhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostus on kuulutettu 26.7.2010 – 23.9.2010 välisenä aikana Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin ilmoitustauluilla. Arviointiselostuksen vireilläolosta ilmoitettiin 25.7.2010 Keski-Uusimaassa ja 28.7.2010 Vantaan Sanomissa sekä Keski-Uusimaan Vartissa. Esittelytilaisuus oli 26.8.2010 Tuusulan kunnantalolla

Arviointiselostus oli 26.7.2010 – 23.9.2010 arviointimenettelyn aikana yleisön nähtävänä seuraavissa paikoissa:

- Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2 (Hyrylä), 04300 Tuusula
- Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Amerintie 64, 04300 Tuusula
- Korson yhteispalvelupiste, Urpiaisentie 14, 01450 Vantaa
- Koivukylän kirjasto, Hakopolku 2, 01360 Vantaa
- Internetissä: <http://www.ely-keskus.fi> > ELY-keskukset > Uudenmaan ELY > Ympäristönsuojelu > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat YVA-hankkeet

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteysviranomaisen on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Tuusulan kunnanhallitukselta, Vantaan kaupunginhallitukselta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Uudenmaan liitolta, Museovirastolta, Ilmailulaitos Finavia Oyj:ltä, Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:ltä ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymältä. Arviointiselostuksesta toimitettiin neljä mielipidettä yhteysviranomaiselle.

Vantaan kaupunginhallitus, Uudenmaan liitto ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymä eivät antaneet lausuntoa arviointiselostuksesta. Lausunnoista ja mielipiteistä on seuraavassa esitetty yhteenveto, niiden täydellinen asiasisältö on esitetty liitteessä 1.

Lausunnot

Lausunnoissa pidettiin kannatettavana hankkeessa toteutettavaa kierrätysasfaltin käytön lisäämistä ja näin aiheutuvaa luonnonvarojen säästymistä. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota hankkeesta aiheutuviin melupöly- ja hajupäästöihin sekä liikennevaikutuksiin. Melun osalta vaadittiin lupaharkintaa varten melun kokonaistilanteen selvittämistä ja ohjearvojen ylittyessä myös ylitysten määrällistä arviointia. Pölyvaikutusten osalta pidettiin välttämättömänä arviointiselostuksessa esitettyä leijuvan pölyn pitkäaikaista mittausta ja sen jälkeen hiukkaspäästöjen vaikutusten

uudelleen arviointia. Hajuhaitan osalta nykyisen hajuhaitan leviämisaluetta, toistuvuutta, hajun lähdettä sekä esitettyjen haitan vähentämiskeinojen vaikutuksia hajuhaitan vähenemiseen tulee selvittää tarkemmin. Mikäli hajuhaittaa aiheutuu edellä esitettyjen selvitysten perusteella usein, tulee haihtuvien hiilivetyjen pitoisuuksia selvittää hajusta eniten kärsivässä kohteessa. Näiden selvitysten jälkeen tulisi mallintaa vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisen toiminnan laajentumisen vaikutukset hajuhaittaan.

Pohjavesivaikutusten osalta toivottiin karttaesitystä hankealueen lähistöllä sijaitsevista talousvesikaivoista. Todettiin myös, että sellaista vaihtoehtoa, joka sisältää riskin talousveden saannin vaikeutumiseen, ei tule toteuttaa, ellei ole olemassa vaihtoehtoa veden korvaamiseen riskin toteutuessa. Päijänne-tunnelin osalta toivottiin selvitettävän tarkemmin hankkeen mahdollisia vaikutuksia Päijänne-tunneliin sen normaalissa käyttötilanteessa ja poikkeustilanteissa, jolloin tunneli on tyhjänä. Hankkeen pohjavesivaikutusten seurantaan esitettiin lisähavaintopisteitä Päijänne-tunnelin suuntaan, lisäksi Lentoaseman vedenottoa tulisi ottaa mukaan tarkkailuun.

Pintavesivaikutusten arvioimisen kannalta olisi ollut hyvä ilmoittaa, mikä luokan öljynerottimiin tehdasalueen hulevedet johdetaan ja mikä on niiden käsittelykapasiteetti suhteessa muodostuvaan vesimäärään. Myös tehdasalueelta maastoon johdettavien hulevesien laatua olisi tulut esittää laajemmin haitta-aineiden osalta. Nyt selvityksestä saa vaikutelman, että vedestä ja veden mukana kulkeutuvasta kiintoaineesta ei ole tutkittu lainkaan haitta-aineita. Ojaan johdettavista purkuvesistä ja erityisesti ojan pohjasedimentistä olisi pitänyt tutkia vähintään mineraaliöljyt ja PAH-yhdisteet. Arviointiselostuksessa esitetään tarkkailuun liittäväksi yksi piste Huhtariihen ojaan, joka sijaitsee myös hankealueen pohjoispuolella, jossa nykyisin käytössä oleva seurantapistekin on. Arviointiselostuksen mukaan kuitenkin huomattava osa hankealueen pintavesistä kulkeutuu alueen eteläpuolisiin ojiin, Foorkaskin suoalueelle ja edelleen Kylmäojan kautta Keravanjokeen. Näin ollen myös hankealueen eteläpuolelle kulkeutuvien pintavesien laatua on tarkkailtava.

Lentoliikenteen osalta edellytettiin, että lentoaseman läheisyyteen sijoitettava toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta ja että hankkeen jatkosuunnittelussa asia otetaan huomioon. Toiminta tulee voida keskeyttää, mikäli lentoturvallisuutta vaarantavaa pölyämistä tai kaasumaisia päästöjä torjuntatoimenpiteistä huolimatta ilmenee tai mikäli toiminnasta mahdollisesti aiheutuva tärinä vaikuttaa lennonvarmistuslaitteistojen toimintaan

Eri vaihtoehtoista aiheutuvia vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä arvioitaessa olisi ollut hyvä verrata niitä valtioneuvoston asetuksessa asfaltiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (448/2010) esitettyihin vähimmäisvaatimuksiin. Näin olisi paitsi saatu näkyväksi nykyisen ja suunnitellun toiminnan ympäristönsuojelutaso myös mahdolliset kriitti-

set pisteet, joiden osalta vähimmäistasonkin saavuttaminen on ongelmallista.

Toiminnan yhteisvaikutuksia pidettiin asukkaiden kannalta huolestuttavina. Lausuntojen mukaan näiden vaikutusten merkittävyyttä ei pidä väheksyä siksi, että asuminen sijoittuu alueelle, jolla jo ennestään on ympäristöhäiriöitä (lentomelu ja olemassa oleva teollisuus).

Mielipiteet

Mielipiteissä todettiin asfalttiaseman nykyisen toiminnan jo aiheuttavan niin paljon haittoja ympäristön asutukselle, että toiminnan laajentamisen pelätään tekevän asumisen mahdottomaksi tehtaan pohjois- ja koillispuolella sijaitsevilla pientaloalueilla. Pahin haitta on bitumin haju, joka varsinkin menneenä helteisenä kesänä oli usein niin voimakas, että pihalla oleskelu oli mahdotonta. Usein esiintyy myös pölyhaittoja sekä melua. Tehtaan paikka on toimintaan soveltumaton tuuliolosuhteiden ja asutuksen läheisyyden vuoksi.

Pölypäästöjen minimoimisesta tulee huolehtia selkeillä raja-arvoilla. Tuulen vaikutus pölyn ja hiukkasten leviämiseen kuivalla säällä tulee ottaa raja-arvoja asetettaessa huomioon ja toiminta tulee pysäyttää asukkaiden kannalta pahimpien sää- ja tuuliolosuhteiden ajaksi. Myös selvästi sovitut, sääennusteisiin perustuvat säännöt tulee laatia ja niiden seuranta tulee toteuttaa. Asukkaille tulee tiedottaa, miten toimia mikäli pölyhaittoja ilmenee. Haittojen lieventämistoimenpiteiden valvontaan ja seurantaan tulee panostaa jo lupamenettelyvaiheessa. Ympäristöviranomaisen suorittama valvonta siitä, miten kastelu ja pölyntorjunta toimivat, tulee huomioida lupamenettelyssä.

Toiminta-ajat tulee määritellä niin, että ne vaikuttavat asukkaiden elämänlaatuun mahdollisimman vähän. Äänekkäitä eikä pölyisiä työvaiheita saa sallia viikonloppuisin eikä työajan jälkeen. Eri vuodenaikojen huomiointi toiminta-aikojen määrittelyssä on lisäksi tärkeää, esim. kesällä pölyhaitta vaikuttaisi olevan suurempi ja silloin asukkaat ovat paljon myös pihallaan, jolloin he altistuvat haitoille huomattavasti enemmän.

Murskauslaitosten nykyään mahdollinen kotelointi, toimijan kannalta hyvin inhimillisin kustannuksin, näyttäisi olevan tehokas sekä pöly- että meluhaittojen vähentäjä. Tästä syystä kaikki murskauslaitokset tulisi koteloida, koska tällä pystytään vähentämään huomattavasti päästöjä sekä ympäristöön kohdistuvia haittoja.

YVA-menettelyn lisäksi tulisi Laurenin asuinalueen asukkaille suorittaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA), jossa arvioidaan hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen sekä hyvinvointiin ja koettuun elämänlaatuun. Ihmisten kokemaan kuormitukseen vaikuttaa suuresti heidän kokemansa vaikutusmahdollisuudet ja nämä tulisi siten kartoittaa yksiselitteisemmin ja laatia toimintaohjeisto siitä miten lähiasukkaiden kokemus vaikutusmahdollisuuksista saadaan mahdollisimman hyväksi.

Näin saataisiin varmasti esiin joitain ihmisten ahdistusta lieventäviä toimenpiteitä. Jo nyt YVA-prosessin aikaisissa keskusteluissa on saatu sovittua asioita, jotka varmasti vaikuttavat asukkaisiin myönteisesti (asfalttiaseman esittely, liikennevaaraa vähentävä tien levennys, suorat yhteystiedot mahdollisia kysymyksiä varten). Nämä ovat hyvä alku vuoropuheluksi yhteisten ratkaisujen löytämiseksi ja yhteisymmärryksen lisäämiseksi asukkaiden ja Lemminkäinen Infra Oy:n välillä.

Alueella asuvien ihmisten mielestä Lemminkäinen Infra Oy:n, ympäristöviranomaisten sekä asukkaiden muodostaman seurantaryhmän perustaminen vähentäisi epävarmuuden tunnetta alueen asukkaissa ja olisi tästä syystä erittäin perusteltua. Kyseisessä ryhmässä voisi tiedottaa asioista sekä seurata sovittujen asioiden valvontaa. Lisäksi ryhmässä voitaisiin mahdollisesti myös ratkaista pienehköjä ristiriitaisuuksia asukkaiden ja Lemminkäinen Infra Oy:n välillä yhteisesti niistä sopien sekä vähentää epätietoisuudesta johtuvaa kuormitusta asukkaisiin. Näin välttäisiin mahdollisesti myös valituskierteeltä, joka kuormittaa kaikkia osapuolia.

Liikennettä kuvaavassa kuvauksessa sivulla 109 YVA-selostuksessa (30.6.2010) on selkeä virhe, mikä lisää asukkaiden mielikuvaa siitä, että asioihin ei ole YVA-selostuksessa paneuduttu asukkaiden kannalta tärkeisiin arjen sujuvuuteen vaikuttaviin asioihin. Kuvauksessa puhutaan Tuusulanväylälle johtavasta rampista, jossa liittymän lyhyiden vuoksi on ruuhka-aikaan hankala liittyä moottoritien liikennevirtaan erityisesti jos eteen sattuu hidas ajoneuvo. Ongelmana ei asukkaiden kannalta ole ramppi vaan risteys ennen ramppia, jossa asukkaat ja asfalttitehtaalla asioivat kulkuneuvot tulevat kolmion takaa väistäen muuta liikennettä liittyessään liikennevirtaan joko Tuusulanväylälle tai Kulomäentielle. Ketteryys ei siis ole ainoa asia mikä hidastaa liikenteeseen liittymistä vaan liikennejärjestykseen tarvitaan selkeä muutos (kolmion poistaminen, eli etuajo-oikeus tai liikennevalot) mikäli ajoneuvojen määrä ja erityisesti hitaiden ajoneuvojen määrä lisääntyy risteyksessä.

Valvontaviranomaisena toimivan Uudenmaan ELY-keskuksen mahdollisuuksiin valvoa toimintaa ja puuttua puutteisiin ja rikkomuksiin ei tähänastisten kokemusten perusteella uskota. Mielipiteiden esittäjät epäilevät voimakkaasti, että jo nykyisiä lupamääräyksiä on rikottu käsiteltävän pala-asfaltin määrän osalta törkeästi, sillä pala-asfaltti murskataan toisaalla ja kuljetetaan sekä varastoidaan Sammonmäen alueelle. Muistuttajat ihmettelevät, miten valvontaviranomainen pystyy määrittelemään, kuinka paljon pala-asfalttia alueelle varastoidusta suuresta määrästä todellisuudessa käytetään vuosittain ja onko lupamääräyksiä noudatettu vai ei. Muistuttajat katsovat Lemminkäinen Infra Oy:n saavan jatkuvasta lupamääräysten rikkomisesta taloudellista hyötyä, joka pitäisi muistuttajien mielestä tuomita valtiolle.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiselostus täyttää YVA-asetuksen 10§:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset. Arviointiselostus on käsitelty YVA -lainsäädännön vaatimalla tavalla. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan ottanut huomioon jäljempänä ilmenevällä tavalla arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja muistutukset. Yhteysviranomaisen suosittelee, että seuraavat seikat otetaan huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

Hankkeen kuvaus

Hanke eri osavaiheineen on kuvattu riittävän laajasti. Kuvauksen perusteella pystytään arvioimaan suunniteltu toiminta. Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa tätä kohtaa koskevat asiat on arviointiselostuksessa otettu huomioon

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehdoissa 1 ja 2 asfalttitehtaan toiminta-ajoiksi on arviointiselostuksessa ilmoitettu huhtikuusta lokakuuhun (7 kk) maanantaista perjantaihin vuorokauden ympäri (pois lukien arkipyhät) ja muuna aikana klo 4:00–20:00 (pois lukien arkipyhät). Murskauslaitoksen suunniteltu toiminta-aika on maanantaista perjantaihin klo 6:00–22:00. Kiviainesta ja pala-asfalttia on tarkoitus ottaa vastaan maanantaista perjantaihin klo 7:00–22:00. Rikotus on tarkoitus toteuttaa klo 7:00–18:00 välisenä aikana.

Valtioneuvosto antoi 9.9.2010 asetuksen kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Asetuksen 8§:ssä¹ on säädetty melua aiheuttavan toiminnan aikarajoista.

¹ Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 9.9.2010/800,

8§ :Melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajat

Jos toiminnan etäisyys melulle alttiin kohteista on alle 500 metriä, ei murskaamista, poraamista, rikotusta tai räjäytyksiä eikä kuormauksia tai kuljetuksia saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipäivinä, vaan

- 1) murskaaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00 ja 22.00 välisenä aikana;
- 2) poraaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00 ja 21.00 välisenä aikana;
- 3) rikotus on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana;
- 4) räjäytykset on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana; ja
- 5) kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin kello 6.00 ja 22.00 välisenä aikana.

Jos maasto-olosuhteet ovat erityisen suojaavat ja toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla murskaamo rakennukseen tai muita melua tehokkaasti vähentäviä teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta täyttää häiriöille alttiissa kohteessa 7 §:n vaatimukset melutason arvoista, voidaan ympäristöluvassa sallia murskaus myös lauantaisin kello 7.00–18.00 välisenä aikana. Ympäristöluvassa voidaan lisäksi erityisistä syistä sallia kuormaaminen ja kuljetus lauantaisin kello 7.00–18.00 välisenä aikana.

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ympäristöluvassa voidaan erityisestä syystä antaa toiminta-ajoista 1 ja 2 momentissa säädettyä ankarampia määräyksiä.

Esitetyt toiminta-ajat eivät kaikilta osin ole valtioneuvoston asetuksen mukaiset.

Voimassa olevan ympäristöluvan mukaisia toiminta-aikoja, jotka vastasivat arviointiselostuksessa esitettyjä toiminta-aikoja, muutettiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa lyhyemmiksi (päätös 16.1.2003 Dnro 511). Yhteysviranomaisen toteaa, että nykyisen lainsäädännön ja aikaisempien lupavaiheiden perusteella esitetyt toiminta-ajat eivät käytännössä ehkä ole toteutettavissa arviointiselostuksessa esitetystä laajuudesta. Selostuksessa on perusteltu toiminta-aikojen pidentämistä päällystystyömailla vallitsevalla käytännöllä ja tehtaan toiminnan tehostamisella, mutta ei ole selostettu, mitä toimenpiteitä on tehty niiden haittojen ehkäisemiseksi, joiden vuoksi korkein hallinto-oikeus aiemmin lyhensi toiminta-aikoja.

Muilta osin vaihtoehdot ja niiden käsittely antavat riittävän kuvan laajennuksen merkityksestä. Vaihtoehtotarkastelun perusteella pystytään arvioimaan laajennusten vaikutusta nykytilanteeseen ja saamaan tarvittavat tiedot lupaharkintaa varten.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Pohjavedet sekä maa- ja kallioperä

Pohjavesivaikutusten sekä maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten osalta on tehty yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa ehdottamat tarkistukset. Talousvesikaivoista olisi voinut olla sijaintikartta, mm Etelä-Suomen aluehallintovirasto oli kiinnittänyt huomiota kartan puuttumiseen. Kartta tulee liittää hakemusasiakirjoihin, sillä se helpottaa lupaviranomaisten ja lausunnonantajien työtä. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n lausunnossa esitetyt tiedot ovat yhteysviranomaisen tulkinnan mukaan osittain ristiriitaisia arviointiselostuksessa esitettyjen tietojen kanssa ja syntyy vaikutelma, ettei selostuksen laatijalla ole ollut käytettävissään kaikkein uusimpia tietoja Päijänne-tunnelista ja sieltä tehdyistä pohjavesihavainnoista. Mahdolliset ristiriitaisuudet tulee jatkosuunnittelussa selvittää yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n kanssa. Samalla tulee selvittää Päijänne-tunneliin kohdistuvien vaikutusten seuraamiseksi asennettavien havaintopisteiden määrät ja parhaat sijaintipaikat.

Muilta osin pohjavesivaikutusten ja maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten arviointi on yhteysviranomaisen mielestä riittävää.

Pintavedet

Hankkeen vaikutuksia pintavesiin on tarkasteltu hyvin yleisellä tasolla. Muodostuvien hulevesien määrää ja laatua ei ole arvioitu tarkemmin ei-

kä myöskään virtaamamuutoksia Kylmäojassa. Kartta kuvassa 7-15 on myös yleispiirteinen, eivätkä vesien johtamisreitit, ojat ja vesistöt erotu siinä riittävän selvästi.

Vaikutusten seurannassa (kpl 12) on hyvä, että on esitetty täydennystarpeita nykyisiin tarkkailukäytäntöihin. Myös tarkkailujen yhdistäminen Focus-alueen tarkkailujen kanssa on hyvä ehdotus. Yhteysviranomaisen toteaa, että alueelle on syytä laatia seikkaperäisempi hulevesien hallintaohjelma ottaen huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset. Mikäli Focus-hanke toteutuu, kannattanee hallintaohjelma laatia yhteistyössä Focus-hankkeen kanssa.

Luontovaikutukset

Alueen luonnosta on kerätty ympäristöhallinnon tietokannoista lähtötiedot ja muita hankkeita (Focus YVA, Focus yleiskaava Kehä IV - osayleiskaava) varten tehdyt luontoselvitykset on otettu huomioon. Lisäksi alueelle on elokuussa 2009 tehty maastokartoitus luonnon nykytilanteen selvittämiseksi. Ennakkoon arvioituna toiminnan laajenemisen luontovaikutuksia pidettiin selostuksessa vähäisinä, sillä toiminta-alue ei laajene.

Toiminnan vaikutuksia on arvioitu Tuusulanjoessa esiintyvään vuollejokisimpukkaan. Selostuksessa on kuitenkin esitetty hankkeen vaikutukset pintavesiin pelkästään yleisellä tasolla, eikä siitä käy ilmi hulevesien käsittelyn riittävyys. Tämän vuoksi ei tässä vaiheessa ole mahdollista luotettavasti arvioida hankkeen vaikutuksia vuollejokisimpukkaan, vaan tältä osin arviointia on syytä täydentää jatkovalmistelussa. Sama tieto saadaan myös, jos hulevesien käsittelyjärjestelmien toimintaa ja kapasiteettia ja tehoa kuvataan tarkemmin, kuten Tuusulan kunta on lausunnossaan esittänyt.

Tuusulanjoessa ja Kylmäojassa kalastossa on esiintynyt mm. taimenta. Vaikutusten arvioinnissa on keskitytty Tuusulanjokeen kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Kylmäojan suuntaan suotautuu kalliomurskeen läjitysalueilta räjähdysaineista peräisin olevaa tyyppiä. Mahdolliset vedenlaadun muutokset vaikuttavat kalastoon. Tämän vuoksi onkin hyvä, jos pintavesien tarkkailua päivitetään (kpl 12.2) ja mahdollisuuksien mukaan tarkkailuun otettaisiin mukaan myös Kylmäoja.

Muilta osin yhteysviranomaisen pitää luontoselvityksiä ja vaikutusten arviointia luontoarvoihin riittävänä.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Arviointiselostuksessa on kattavasti selvitetty hankkeiden vaikutuksia läheiseen Huhtariihen kulttuuriperinnemaisemaan ja vaikutusalueella sijaitseviin kulttuuriperintö/muinaisjäänös alueisiin. Vaihtoehtojen vertailussa todetaan, että ratkaisuvaihtoehdoilla ei ole merkittäviä vaikutuksia maisema- ja kulttuuriperintöasioihin.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen vaikutuksia ihmisten elinoloihin on arvioitu perusteellisesti ja riittävästi. Annetuissa mielipiteissä on kuitenkin tuotu esiin, että ihmisten kokemaan kuormitukseen vaikuttaa suuresti heidän kokemansa vaikutusmahdollisuudet, jotka tulisi karttoittaa yksiselitteisemmin ja laatia toimintaohjeisto siitä miten lähiasukkaiden vaikutusmahdollisuudet saadaan mahdollisimman hyväksi. Jo nyt YVA-prosessin aikaisissa keskusteluissa on saatu sovittua asioita, jotka varmasti vaikuttavat asukkaisiin myönteisesti (asfalttiaseman esittely, liikennevaaraa vähentävä tien levennys, suorat yhteystiedot mahdollisia kysymyksiä varten). Yhteysviranomaisen kannattaa tällaisen selvittelyn ja vuoropuhelun jatkamista luvan Hankintavaiheessa ja itse toiminnan aikana.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Yhteysviranomaisen esitti lausunnossaan arviointiohjelmasta, että arviointiselostusta varten lähimmissä häiriintyvissä kohteissa tulee suorittaa asfalttitehtaan normaalin toiminnan aikana vähintään hiukkasten kokonaisleijuman mittaus ulkopuolisen asiantuntijan suorittamana. Mittauksia ei kuitenkaan pystytty mm. toiminta-ajoista ja sääolosuhteista johtuen arviointiselostuksen valmistumiseen mennessä tekemään. Yhteysviranomaisen yhtyy Tuusulan kunnan, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntoihin, joiden mukaan lausunnossa ja arviointiselostuksessa esitetty leijuvaan pölyn pitkäaikainen mittaus tulee tehdä ja sen jälkeen hiukkaspäästöjen vaikutukset tulee arvioida uudelleen. Ympäristölupavaiheessa pölyn leviämisen ehkäisemiseksi on syytä asettaa riittävät ehdot ja seurantatavat, jotta ilmanlaadun raja-arvot terveyshaittojen ehkäisemiseksi eivät ylity.

Hiukkaspäästöjen mallinnuksessa käytetty malli soveltuu kohtuullisen hyvin viivamaisten liikennepäästöjen mallintamiseen sekä pistemäisten "savupiippu"-tyyppisten lähteiden mallintamiseen, kun päästön muodostava tuotantoprosessi on suhteellisen vakaa käytetyn raaka-aineen, energian ja tuotantomäärän suhteen. Malli soveltuu heikommin murskaustoiminnan ja varastokentiltä aiheutuvien aluepäästöjen mallintamiseen, johtuen lähinnä luotettavan lähtöaineiston hankinnan vaatimasta suuresta työmäärästä. Lisäksi hiukkaspäästöjen mallinnuksessa lisätietoa olisi ollut hyvä esittää mallissa käytetyn meteorologisen aineiston kattavuudesta, lähinnä käytetyn aikasarjan pituudesta ja tiheydestä, sekä päästöjen lähtöarvoista. Tehtyä mallinnusta voidaan murskaustoiminnan osalta pitää vain hyvin karkeana, suuntaa-antavana vaikutusten määrittäjänä. Puutteistaan huolimatta yhteysviranomaisen pitää tehtyä mallinnusta hyödyllisenä ja havainnollisena.

Asfalttitehtaan savukaasuista mitattujen yhdisteiden analyysitulokset olisi voinut liittää selostukseen liitteeksi, jotta myös muiden tutkittujen hait-

ta-aineiden kuin bentseenin (VOC) ja bentso(a)pyreenin (PAH) pitoisuustasot kävisivät ilmi. Läheskään kaikille VOC- ja PAH-yhdisteille ei ole annettu Suomessa ulkoilman ohje- tai raja-arvoja, mutta vertailukohteenä olisi voinut käyttää muissa Euroopan maissa käytettäviä arvoja. Yksi tällainen yhdiste on esimerkiksi PAH-yhdisteisiin kuuluvaa fluorantreeni, jolle löytyy vertailuarvoja mm. Ruotsista.

Arviointiselostuksessa on todettu, että läheisillä asuinalueilla saattavat hiukkasten osalta ohje- tai raja-arvot ajoittain ylittyä. Arviointiselostuksen ja saadun palautteen mukaan lähialueen asukkaat ovat lisäksi kokeneet pölystä aiheutuvan merkittävää viihtyvyyshaittaa jo asfalttitehtaan nykyisen toiminnan aikana Arvojen ylittymismahdollisuuksien vuoksi toiminnan laajenemisen vaikutukset ihmisten terveyteen ja läheisten asuinalueiden viihtyisyyteen ovat merkittävät. Tähän asiaan ovat myös Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta kiinnittäneet huomiota.

Saadun palautteen perusteella vähintään yhtä merkittävä ja ilmeisesti myös laajempi ilmanlaatuvaikutus ympäristölle on toiminnasta aiheutuva haju. Hajupäästöjä on arviointiselostuksessa käsitelty ja mm. hajun lähteet on selostettu. Lisäksi on käsitelty hajuhaitan vähentämiskeinoja. Yhteysviranomaisen on samaa mieltä Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunnossa esitetyn kanssa ja katsoo, että lupahakemusta varten on tarpeellista selvittää nykyisen hajuhaitan leviämisaluetta, toistuvuutta, hajun lähdeä sekä esitettyjen haitan vähentämiskeinojen vaikutuksia hajuhaitan vähenemiseen. Mikäli hajuhaittaa aiheutuu edellä esitettyjen selvitysten perusteella usein, tulee haihtuvien hiilivetyjen pitoisuuksia selvittää hajusta eniten kärsivässä kohteessa. Näiden selvitysten jälkeen tulee mallintaa vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisen toiminnan laajentumisen vaikutukset hajuhaittaan.

Liikennevaikutukset

Tieviranomaisen alustavan näkemyksen mukaan hanke edellyttää liikennevalojen rakentamista Kulomäentien puoleisiin ramppiliittymiin. Tieviranomaisen ehdottaa, että kustannusjaosta ja muista tähän liittyvistä käytännön seikoista sovitaan hankevastaavan, Tuusulan kunnan ja tieviranomaisen (Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri vastuualue) kesken erikseen.

Tuusulan kunnanhallitus muistuttaa erityisesti, että asfalttitehtaan toiminta varastoalueineen ei saa estää Kehä IV:n ja muun alueen tavoitteenmukaista rakentamista ja käyttöönottoa. Kehä IV:n tiealueelle ei tule läjittää mitään materiaaleja, koska tiepohja tulee säilyttää vapaana tieyhteyden rakentamista varten.

Asukkailta saadussa palautteessa on todettu, että liikennettä kuvaavassa kuvauksessa sivulla 109 YVA-selostuksessa (30.6.2010) on väärinkäsitys. Kuvauksessa puhutaan Tuusulanväylälle johtavasta rampista, jossa liittymän lyhyiden vuoksi on ruuhka-aikaan hankala liittyä moottori-

tien liikennevirtaan erityisesti jos eteen sattuu hidas ajoneuvo. Ongelmana ei asukkaiden kannalta ole ramppi vaan risteys ennen ramppia, jossa asukkaat ja asfalttitehtaalla asioivat kulkuneuvot tulevat kolmion takaa väistäen muuta liikennettä liittyessään liikennevirtaan joko Tuusulanväylälle tai Kulomäentielle. Ketteryys ei siis ole ainoa asia mikä hidastaa liikenteeseen liittymistä vaan liikennejärjestykseen tarvitaan selkeä muutos (kolmion poistaminen, eli etuajo-oikeus tai liikennevalot) mikäli ajoneuvojen määrä ja erityisesti hitaiden ajoneuvojen määrä lisääntyy risteyksessä.

Meluvaikutukset

Tehdyt melumallinnukset perustuivat alueella 19.10 2009 tehtyihin melumittauksiin. Meluvaikutusten arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty Focus-alueen YVA-menettelyn yhteydessä tehtyä melumallinnusta, jossa oli otettu huomioon myös asfalttitehtaan toiminta. Yhteysviranomaisen mielestä nämä antavat riittävän käsityksen kokonaisuudesta tulevaisuudessa. Kuvan 7-29 s. 120 olisi voinut esittää myös suurempikoisena liitteenä.

Selvityksessä ja vertailutaulukossa tulee selvästi ilmi eri vaihtoehtojen väliset erot melun suhteen, mikä on hyvä asia. Yömelutasojen suhteen olisi ollut hyvä tarkastella sitä, kuinka kauan asema voi olla toiminnassa, että yöajan melutaso ei ylittyisi.

Kohdassa 6.2.8 asfalttiaseman lähtömelutasojen kalibrointi olisi vaatinut parempaa selostusta ja perusteluita. Lisäksi jää hieman epäselväksi miten asfalttiaseman suojauksena olevat peltiseinät on huomioitu laskennoissa ja mittauksissa. Melulaskennoissa ei yhteysviranomaisen saaman käsityksen mukaan ole huomioitu porausta. Poraus on kuitenkin huomioitu Focus alueen YVA-menettelyn yhteydessä tehdyssä melumallinnuksessa. Räjähdyksen aiheuttamista melutasoista ja niiden lukumäärästä olisi kaivannut myös tietoja.

Laskennoista nähdään, että melu saattaa joissakin kohteissa ylittää annetut ohjearvot. Tämä on riittävä tieto siihen, että lupavaiheessa melutasojen seurannasta voidaan antaa riittävä velvoite ja määrät että toiminnan tulee alittaa ohjearvot ympäristössään joko heti tai tietyn ajan kuluessa. Seurannan tulee käsittää pitkäaikaisia mittauksia, joiden tuloksia seurataan aktiivisesti jo mittausjakson aikana, jotta mahdollisiin melutason ylityksiin voidaan reagoida riittävän nopeasti. Lupamääräyksissä tulee myös määrittää se, milloin ohjearvo katsotaan ylityksi.

Yhteysviranomaisen ei näe osana YVA-menettelyä tarvetta ehdotettuihin lentomelujen, asfalttiaseman ja muiden kohteiden melujen yhteisarviointiin laskennallisesti. Melulähteiden melut ovat niin erityyppisiä keston, ajan ym. ominaisuuksien suhteen, että summaaminen ei kerro alueen todellista melutilannetta. Lentomelun ja muiden melulähteiden aiheuttaman yhteismelun laskenta ei ole yksinkertaista eikä myöskään kovin informatiivista. Jatkosuunnittelussa ja lupaharkinnassa lentomelu

ja alueen muut melulähteet tulee kuitenkin huomioida ja arvioida, tuovatko ne lupaan joitain erityisiä tarpeita, esim. toiminta-aikojen rajoitusten muodossa.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiselostuksesta järjestettiin ylimääräinen esittelytilaisuus yleisölle 12.5.2010, jossa tarjottiin mahdollisuus esittää kommentteja arviointiselostusluonnokseen. Valmiista arviointiselostuksesta järjestettiin esittelytilaisuus 26.8.2010 Tuusulan kunnantalolla. Molemmissa tilaisuuksissa oli yhteysviranomaisen, hankkeesta vastaavan ja konsultin edustajien lisäksi kymmenkunta henkilöä. Tilaisuudessa käytiin vilkasta keskustelua mm. liikenteestä, lupamääräyksien noudattamisesta, toiminta-ajoista, kierrätysasfaltin käyttömääristä, melu- ja pölyhaitoista sekä erityisesti hajuhaitoista ja niiden ehkäisemisestä. Hajuhaitat olivat kuluneena kesänä olleet erityisen häiritseviä. Osallistujat toivoivat myös lisätietoa asfalttitehtaan toimintaperiaatteista ja toimintaan liittyvistä riskeistä. Lemminkäinen Infra Oy ryhtyi järjestämään tutustumiskäyntiä tehtaalle.

Arviointiselostus on hyvin ja puolueettomasti laadittu ja sisältää edellä selostetuista jatkovalmisteluun liittyvistä täydennystarpeista huolimatta YVA-menettelyn edellyttämät oleelliset asiat. Raportti on esitystavaltaan selkeä ja kuvat ja kartat joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hyvälaatuisia. Saatu palaute koostui mielipiteistä, jotka vastustivat itse hanketta sekä arviointiselostuksesta annetuista asiantuntevista kannanotoista, jotka tulee ottaa huomioon lupamenettelyssä. Yhteysviranomaiselle jäi sama käsitys kuin eräässä asukailta tulleessa mielipiteessä, että YVA-menettelyssä saatiin hyvä alku vuoropuheluksi yhteisten ratkaisujen löytämiseksi ja yhteisymmärryksen lisäämiseksi asukkaiden ja Lemminkäinen Infra Oy:n välillä. Näin ollen toiminnanharjoittajan, konsultin, asukkaiden ja yleisön osallistumista voidaan pitää erittäin onnistuneena.

Arviointiselostuksesta on laadittu tiivistelmä suomeksi ja ruotsiksi ja sitä jaettiin yleisötilaisuuksissa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä Internet-sivuilla osoitteessa: www.ely-keskus.fi > [ELY-keskukset](#) > [Uudenmaan ELY](#) > [Ympäristönsuojelu](#) > [Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA](#) > [Ennen vuotta 2010 vireille tulleet hankkeet](#)

Lähetämme kopiot arviointiselostuksesta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY:ssä.

Lausunnon valmistelemiseen ovat osallistuneet suunnittelija Larri Liikonen, ylitarkastajat Sirpa Penttilä ja Leena Eerola, erikoistutkija Pasi Lempinen, liikennejärjestelmäasiantuntija Pekka Rätty sekä kehittämisspäällikkö Vilho Takamäki.

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

Hydrogeologi

Timo Kinnunen

Asiaa hoitaa hydrogeologi Timo Kinnunen, p. 040-5173454.

LIITTEET

- 1) Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet
- 2) Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)
Lausunnon antajat
Muistuttajat

LEMMINKÄINEN INFRA OY:N TUUSULAN ASFALTTITEHTAAN KEHITTÄMISEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA UUDENMAAN ELY-KESKUKSELLE ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

LAUSUNNOT:

TUUSULAN KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus yhtyy jäljempänä esitettyihin teknisen lautakunnan ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan Lemminkäinen Infra Oy:n Tuusulan asfalttitehtaan kehittämisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta antamiin lausuntoihin. Kunnanhallitus korostaa erityisesti, että asfalttitehtaan toiminta varastoalueineen ei saa estää Kehä IV:n ja muun alueen tavoitteenmukaista rakentamista ja käyttöönottoa. Kehä IV:n teialueelle ei tule läjittää mitään materiaaleja, koska tiepohja tulee säilyttää vapaana tieyhteyden rakentamista varten.

TUUSULAN TEKNINEN LAUTAKUNTA

Lemminkäinen Infra Oy:n uusi, keväällä 2009 käyttöönotettu asfalttitehdas on kokoluokaltaan Euroopan suurimpia. Logistisesti asfalttitehtaan sijainti on hyvä. Tehtaalta on hyvät liikenneyhteydet pääkaupunkiseudun valtaväylille ja toiminnan tarvitsemaa kiviainesta on saatavissa läheltä. Focus-alueen kehittymisen kannalta hankkeella voidaan katsoa olevan etupäässä myönteisiä vaikutuksia.

Pyrkimys lisätä kierrätysasfaltin käyttöä 15... 25 kertaiseksi nykyisestä on kannatettava suuntaus. Tällä säästetään luonnonvaroja ja pienennetään kaatopaikoille ohjautuvan jätteen määrää. Kierrätysasfalttia tuodaan lähinnä vain pääkaupunkiseudulta, mitä voidaan myös pitää positiivisena seikkana. Tällä turvataan pääkaupunkiseudun kierrätysasfaltin ohjautuminen hyötykäyttöön ja kuljetusmatkat asfalttitehtaalle jäävät lyhyiksi.

Hankkeesta laadittu ympäristövaikutusten arviointi on pääosin hyvin tehty ja kattava. Se myös tarkastelee vaikutuksia tasapuolisesti. Vaikutusarvioinnin kannalta olisi ollut hyvä, jos hankkeen vaikutuksia olisi tarkasteltu Valtioneuvoston asetukseen asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (448/2010). Kyseistä asetusta sovelletaan, jos hanke vaatii uuden ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen luvan ja viimeistään vuoden 2018 alusta lähtien kaikkiin laitoksiin.

Vaikutusarvioinnin läpinäkyvyyttä olisi myös voinut vielä paikoitellen parantaa. Tämä koskee lähinnä arvioinnissa käytettyjen lähtötietojen esittämistä tiettyjen päästöjen osalta. Nyt ulkopuolisen on vaikea eräin osin

arvioida itse hankkeen ympäristövaikutuksia ja päätellä, onko vaikutukset arvioitu riittävällä tavalla. Tällaisia puutteita esiintyy ainakin tehdasalueen hulevesi ja ilmapäästöjen kuvauksessa sekä hiukkaspäästöjen mallintamisessa. Hulevesien osalta olisi ollut hyvä ilmoittaa, minkä luokan öljynerotimiin tehdasalueen hulevedet johdetaan ja mikä on niiden käsittelykapasiteetti suhteessa muodostuvaan vesimäärään. Myös tehdasalueelta maastoon johdettavien hulevesien laatua olisi tullut esittää laajemmin haitta-aineiden osalta. Nyt selvityksestä saa vaikutelman, että vedestä ja veden mukana kulkeutuvasta kiintoaineesta ei ole tutkittu lainkaan haitta-aineita. Ojaan johdettavista purkuvesistä ja erityisesti ojan pohjasedimentistä olisi pitänyt tutkia vähintään mineraaliöljyt ja PAH-yhdisteet.

Asfalttitehtaan savukaasuista mitattujen yhdisteiden analyysitulokset olisi voinut liittää selostukseen liitteeksi, jotta myös muiden tutkittujen haitta-aineiden kuin bentseenin (VOC) ja bentso(a)pyreenin (PAH) pitoisuusarvot kävisivät ilmi. Läheskään kaikille VOC- ja PAH-yhdisteille ei ole annettu Suomessa ulkoilman ohje- tai raja-arvoja, mutta vertailukohteena olisi voinut käyttää muissa Euroopan maissa käytettäviä arvoja. Yksi tällainen yhdiste on esimerkiksi PAH-yhdisteisiin kuuluvaa fluorantreeni, jolle löytyy vertailuarvoja mm. Ruotsista.

Melumallinnuksen osalta selostuksessa on kuvattu hyvin mallinnuksen melulähteet ja päästötasot. Samaa tarkkuutta olisi toivonut myös hiukkaspäästöjen mallinnukseen. Lisätietoa olisi ollut hyvä esittää mallissa käytetyn meteorologisen aineiston kattavuudesta, lähinnä käytetyn aikasarjan pituudesta ja tiheydestä, sekä päästöjen lähtöarvoista. Käytetty malli soveltuu kohtuullisen hyvin viivamaisten liikennepäästöjen mallintamiseen sekä pistemäisten "savupiippu"-tyyppisten lähteiden mallintamiseen, kun päästön muodostava tuotantoprosessi on suhteellisen vakaa käytetyn raaka-aineen, energian ja tuotantomäärän suhteen. Malli soveltuu heikommin murskaustoiminnan javarastokentiltä aiheutuvien aluepäästöjen mallintamiseen, johtuen lähinnä luotettavan lähtöaineiston hankinnan vaatimasta suuresta työmäärästä. Mallia voidaan murskaustoiminnan osalta pitää vain hyvin karkeana, suuntaa-antavana vaikutusten määrittäjänä. Alueella tehtyjen leijumamittausten mukaan asfaltin murskaus ei kuitenkaan näyttäisi aiheuttavan haitallista pölyämistä ympäristöön. Ongelmaksi saattaa muodostua kiviaineksen pölyäminen (murskaus ja varastointi) sekä liikenteen aiheuttama pöly.

Suurimmat hankkeesta kärsivät ovat lähiseudun asukkaat. Haitta ilmenee lähinnä melun, pölyn, hajun sekä liikenteen muodossa. Nämä vaikutukset heijastuvat edelleen viihtyvyyteen ja ehkä jopa terveyteen. Melun vaikutus korostuu yöaikaan, kun maantie- ja lentoliikenteen aiheuttama melu on alhaisimmillaan. Toiminnan laajentuessa toiminnanharjoittajan onkin syytä tehostaa havaittujen haittavaikutusten torjuntaa. Melua aiheuttavaa murskaus ja rikutustoimintaa ei tule aloittaa ennen kello 7:00, jos yöajan ohjearvoja ei saavuteta. Myös kahden tuotantolinjan yhtäaikainen yökäyttö voi melunvuoksi osoittautua vaikeaksi. Tehty melumallinnus

osoittaa lisäksi, että myös päiväajan ohjearvojen saavuttaminen on vaikeaa, ellei murskauslaitteisto sijoiteta vain tiettyihin kohtiin tehdasalueelta. Tämän vuoksi onkin syytä harkita kiinteän Tielaitoksenjulkaisun 227006 mukaisen A-luokan murskausaseman rakentamista alueelle kiivaanekselle ja asfaltille, kuten yhteysviranomaisen on todennut YVA -ohjelmasta antamassaan lausunnossa. Tällöin voidaan torjua paremmin paitsi melua, niin myös mahdollisia pöly- ja hajuhaittoja. Pöly- ja hajuhaittojen todentamiseksi tehdasalueella ja sen ympäristössä olisi syytä tehdä tarkentavia selvityksiä.

Liikenneselvitys osoittaa, että Focus-alueen rakentuminen edellyttää Kehä IV:n rakentamista välille Tuusulanväylä-Myllykyläntie. Kaiken liikenteen ohjautuminen vain Tuusulanväylän eritasoliittymän kautta ruuhkauttaa kyseisen risteyksen ja vaarantaa Puusepäntien liikenneturvallisuuden. YVA-selostuksen kartoissa toisin on esitetty, että Kehä IV:n kohtaa käytettäisiin ylijäämämaiden varastointiin (VE 0) tai murskeen varastointiin (VE 1 ja 2). Kehä IV:n teialueelle ei tule läjittää mitään materiaaleja, koska tiepohja tulee säilyttää vapaana tieyhteyden rakentamista varten.

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Esitetyt kehittämissuunnitelmat tukevat kestäväää materiaalitaloutta ja jäteasfaltin nykyistä tehokkaampi hyödyntäminen on ympäristön kannalta tärkeää. YVA selvityksen perusteella jäteasfaltin hyödyntämisen lisääminen ei merkittävästi vaikuta toiminnasta aiheutuviin ympäristöhaittoihin. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta pitääkin erittäin suotavana, että neitseellisiä raaka-aineita lisääntyvässä määrin korvattaisiin kierrätysmateriaalein.

Tuusulan asfalttitehtaan toiminnan sijoittuminen asutuksen läheisyyteen muodostuu ongelmalliseksi, kun toimintaa vielä nykyisestä laajennetaan. Selostuksen mukaan asfalttitehtaan toiminnasta aiheutuvan melun on arvioitu ylittävän melulle asetetut ohjearvot, etenkin silloin kun toiminta on tehtaalla ympärivuorokautista. Nämä ylitykset ovat mahdollisia vaikka melun arvioinnissa ei ole otettu huomioon lentomelua tai muita lähellä olevia melua aiheuttavia toimintoja kuten betonituotetehdasta ja tulevaa Focus-alueen maa-ainesten ottoa. Erityisesti arviossa on esitetty, että yöaikaiset meluarvot saattavat ylittyä toiminnan seurauksena asutuilla kiinteistöillä tilanteessa, jossa toiminta on ympärivuorokautista. Selostuksen perusteella tarve ympärivuorokautiseen toimintaan saattaa ilmetä noin 7 kuukautena vuodessa (huhti-syyskuu), mutta arvioita tällaisten öiden lukumäärästä ei ole esitetty. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että toiminnasta ihmisten terveyteen ja läheisten asuinalueiden viihtyisyyteen aiheutuvien vaikutuksien asiallinen arvioiminen olisi edellyttänyt alueiden kokonaismelutilanteen arviointia ja ohjearvojen ylityessä myös ylitysten määrällistä arviointia. Edellä esitetyn perusteella lautakunta toteaa, että toiminnan meluvaikutuksien selvittäminen ei ole lupaharkintaa varten riittävä ja sitä on tarpeen täydentää.

Edellä jo esitetyn melun lisäksi YVA-selostuksessa on todettu myös, että läheisillä asuinalueilla saattavat hiukkasten osalta ohje- tai raja-arvot ajoittain ylittyä. Hiukkasten leviämistä onkin pidetty tarpeellisenä selvittää tarkemmin riittävän pitkällä leijumamittauksella. Ilman epäpuhtauksien osalta on myös otettava huomioon Focus-alueen toiminnan sijoittuminen samalle vaikutusalueelle.

Ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella on ilmeistä, että keskeisin asfalttitehtaan toiminnan laajentamista koskeva rajoitus liittyy toiminnan sijoittumiseen hyvin lähelle asutusta. Terveysvaikutukset muodostavat kokonaisuudessaan keskeisen osan toiminnan ympäristövaikutuksista. Ympäristölautakunta katsoo, että arvioinnissa esitetyt melun ja hiukkasten ohjearvojen ylittymismahdollisuuksien vuoksi toiminnan laajenemisen vaikutukset ihmisten terveyteen ja läheisten asuinalueiden viihtyisyyteen ovat merkittävät. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan näiden vaikutusten merkittävyyttä ei pidä väheksyä siksi, että asuminen sijoittuu alueelle, jolla jo ennestään on ympäristöhäiriöitä (lentomelu ja olemassa oleva teollisuus).

Valtioneuvoston asetus asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (448/2010) on tullut voimaan 1.6.2010. Asetuksella säädetään asfalttiasemien ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista ja se koskee myös luvanvaraisia asfalttiasemia. Eri vaihtoehdoista aiheutuvia vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä arvioitaessa olisi ollut hyvä verrata niitä asetuksessa esitettyihin vähimmäisvaatimuksiin. Näin olisi paitsi saatu näkyväksi nykyisen ja suunnitellun toiminnan ympäristönsuojelutaso myös mahdolliset kriittiset pisteet, joiden osalta vähimmäistasonkin saattaminen on ongelmallista.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Talousvesi

Hankealue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin Mätäksen I-luokan pohjavesialue sijaitsee 0,2 kilometrin päässä koillisessa ja Lentoaseman pohjavesialue 1,4 kilometrin päässä etelässä. Mätäksen pohjavesialueella on toiminnassa kolme vedenottamo ja Lentoaseman pohjavesialueella yksi vedenottamo. Hankealueen länsipuolella noin 1,7 kilometrin etäisyydellä kulkee Päijänne-tunneli.

Arviointiselostuksen mukaan hankealue sijoittuu pohjavedenjakajalle, josta pohjavesi virtaa kaakkoon ja luoteeseen. Hankealueelta on Lentoaseman pohjavesialueelle todennäköisesti virtausyhteys, joskin yhteys on erittäin heikko, johtuen hankealueen maa- ja kallioperän hydraulisista olosuhteista. Mätäksen pohjavesialueeseen hankealueelta ei todennäköisesti ole virtausyhteyttä.

Arviointiselostuksen mukaan hankealueen ympäristössä sijaitsevat kaivot on kartoitettu Focus – alueen maa-ainestenoton YVA-menettelyn yhteydessä ja kaivoja sijaitsee hankealueen pohjoispuolella ja lounaislänsipuolella. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta pohjoispuolella sijaitsevien kaivojen antoisuuteen tai pohjaveden laatuun. Hankealueen länsiosassa kalliota on tarkoitus louhia, jolloin pohjaveden nykyinen virtaussuunta saattaa muuttua. Virtaussuunnan arvioidaan kääntyvän luoteeseen, jolloin vaikutuksia länsiosan kaivojen antoisuuteen tai pohjaveden laatuun ei olisi. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia Päijännetunneliin. Arviointiselostuksessa esitetään, että louhinnan jälkeen hankealueen länsiosaan asennetaan kalliopohjavesiputki, jonka avulla voidaan tarkkailla toimintojen pohjavesivaikutuksia.

Aluehallintovirasto katsoo, että hankealueen ympäristössä sijaitsevat talousvesikaivot olisi tullut esittää arviointiselostuksessa kartalla eikä vain viitata toisen YVA-menettelyn selvityksiin. Koska selostuksessa ei ole riittävän selvästi esitetty talousvesikaivojen sijaintia, vaikeuttaa se lausunnon antamista arviointiselostuksesta näiltä osin. Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena kalliopohjavesiputken asentamista hankealueen länsiosaan. Sellaiset talousvesikaivot, joihin saattaa toiminnan johdosta aiheutua muutoksia, tulee tutkia ja ottaa seurannan piiriin. Aluehallintovirasto muistuttaa, että veden määrän väheneminen talousvesikaivossa saattaa vaikuttaa haitallisesti myös veden laatuun, mikä tulee ottaa huomioon hankkeessa ja sen seurannassa. Asuinkiinteistöillä tulee olla käytettävissään riittävä määrä talousveden laatuvaatimukset täyttävää talousvettä. Aluehallintovirasto katsoo, että sellaista vaihtoehtoa, joka sisältää riskin talousveden saannin vaikeutumiseen, ei tule toteuttaa, ellei ole olemassa vaihtoehtoa veden korvaamiseen riskin toteutuessa. Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena, että Lentoraseman vedenottamo otetaan seurantaan mukaan.

Melu

Arviointiselostuksen melumallinnusten perusteella ulkomelun päiväajan ohjearvot asuinalueella alittuvat kaikissa vaihtoehdoissa, mikäli murskaus tehdään asfalttitehtaan eteläpuolella. Mikäli murskaus tehdään asfalttitehtaan pohjoispuolella, ylittyvät melun ohjearvot Ruohosuontiellä. Asfalttitehtaan toimiessa 24 h/vrk melun yöajan ohjearvo ylittyisi Puusepän tien varrella Ahavantieltä länteen sekä Ruohosuontiellä kaikissa tarkasteltavissa vaihtoehdoissa. Louhinnan loppuminen vuoden 2011 jälkeen vähentää meluhaittaa lähialueilla. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 alueella kuitenkin jatketaan murskausta ja toiminta-aikoja pidennetään, mutta yöaikaan murskausta ei harjoiteta. Toiminnasta aiheutuvaa melua pyritään vähentämään ja ehkäisemään varastokasojen sijoittelulla ja maavallilla sekä louhinnan suuntauksella ja ajoituksella. Hankealue ja sen lähiympäristö sijaitsee lentomelualueella, mutta lentomelua ei ole melumallinnuksessa huomioitu.

Aluehallintovirasto toteaa, että vaikka hankealue ja lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat lentomelualueella, jonne ei enää uusia asuinrakennuksia rakenneta, ei se ole peruste sallia lisää melua aiheuttavia toimintoja, vaan päinvastoin melua alueella tulisi vähentää kaikin mahdollisin keinoin, niin kauan kuin asutusta alueella on. Aluehallintovirasto pitää arviointiselostuksen puutteena sitä, että siinä ei ole arvioitu melun kokonaisvaikutusta lentomelu huomioiden lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Ympäristölupavaiheessa on välttämätöntä arvioida toiminnan aiheuttaman melun lisäksi kokonaismelukuormitukseen lähimmissä melulle herkissä kohteissa. Toiminnalle tulee asettaa sellaiset lupaehdot, että ulkomelun ohjearvot eivät toiminnan vuoksi ylity ja niiden täyttymistä tulee seurata mittauksin lähimmistä häiriintyvistä kohteista.

Ilman epäpuhtaudet

Arviointiselostuksen mukaan hiukkasille asetettujen ilmanlaadun ohje- ja raja-arvojen ylittyminen lähimmillä asuinalueella arvioidaan mahdolliseksi etenkin kuivalla säällä, kun tuuli puhaltaa asutuksen suuntaan. Hankealueella on tehty hetkellisiä pölyn mittauksia, mutta pölyämistä ei ole mitattu lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Arviointiselostuksessa esitetään hankealueen läheisyydessä tehtäväksi riittävän pitkä leijuvan pölyn mittaus, koska pölyvaikutusten arviointiin liittyy lähtötiedoista johtuvaa epävarmuutta. Pölyn leviämistä ehkäistään alueita päällystämällä, kastelemalla, varastokasojen sijoittelulla ja maavallilla asutuksen suuntaan.

Bentseenille ja bentso(a)pyreenille asetettujen ilmanlaadun tavoite- ja raja-arvojen ei arvioida ylittyvän lähimmillä asuinalueilla asfalttitehtaan päästöistä johtuen.

Arviointiselostuksen mukaan lähialueen asukkaat ovat kokeneet pölystä aiheutuvan merkittävää viihtyvyyshaittaa jo asfalttitehtaan nykyisen toiminnan aikana. Aluehallintovirasto pitää välttämättömänä arviointiselostuksessa esitettyä leijuvan pölyn pitkäaikaista mittausta ja sen jälkeen hiukkaspäästöjen vaikutusten uudelleen arviointia. Ympäristölupavaiheessa pölyn leviämisen ehkäisemiseksi tulee asettaa riittävät ehdot ja seurantatavat, jotta ilmanlaadun raja-arvot terveys-haittojen ehkäisemiseksi eivät ylity.

Haju

Arviointiselostuksen mukaan lähialueen asukkaat ovat kokeneet nykyisestä toiminnasta aiheutuvan ajoittain voimakastakin bitumin hajua, joka ajoittain tunkeutuu myös sisätiloihin. Asfalttitehtaan savupiipuista mitattuihin pitoisuuksiin perustuvan hajumallinnuksen perusteella hajuhaittaa ei aiheudu piipuista vapautuvista päästöistä vaan hajapäästöistä. Hajapäästöjä voivat aiheuttaa bitumisäiliön täyttö sekä kuuman asfaltin siirto varastosiilosta autokuormaan. Hajuhaittaa on mahdollista vähentää huolehtimalla siitä, että valmiit asfalttikuormat peitetään tai kuljetetaan suljetuissa kuormissa, valmis asfaltti toimitetaan viipymättä pois alueelta ja bitumisäiliön täytön yhteydessä bitumi on mahdollisimman vähän koske-

tuksissa ilman kanssa. Hajuhaitan arvioidaan vaihtoehdoissa 1 ja 2 jonkin verran lisääntyvän.

Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena selvittää nykyisen hajuhaitan leviämisaluetta, toistuvuutta, hajun lähdettä sekä esitettyjen haitan vähentämiskeinojen vaikutuksia hajuhaitan vähenemiseen. Mikäli hajuhaittaa aiheutuu edellä esitettyjen selvitysten perusteella usein, tulisi aluehallintoviraston mielestä haihtuvien hiilivetyjen pitoisuuksia selvittää hajusta eniten kärsivässä kohteessa. Näiden selvitysten jälkeen tulisi mallintaa vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisen toiminnan laajentumisen vaikutukset hajuhaittaan.

Liikenneturvallisuus

Arviointiselostuksen mukaan hankkeen toteutuminen lisää raskaan liikenteen määrää hankealueelle johtavilla teillä. Liikenne alueelle kulkee tällä hetkellä Tuusulanväylältä Kulomäentien kautta Puusepäntielle, mutta tulevaisuudessa liikenne pyritään ohjaamaan alueelle Kehä IV:n linjauksen mukaisesti rakennettavaa tietä pitkin. Lemminkäinen on luvannut leventää tietä Kulomäentien ja Puusepäntien mutkassa, mikä parantaa liikenneturvallisuutta.

Aluehallintovirasto suosittelee liikenneturvallisuuden parantamiseksi, että liikenne hankealueelle ohjataan Kehä IV:n kautta heti kun se on mahdollista.

Toiminta-ajat

Arviointiselostuksen mukaan vaihtoehdoissa 1 ja 2 toiminta-ajat lisääntyisivät siten, että ne vaikuttaisivat lähimpien asukkaiden viihtyvyyteen, elinoloihin ja terveyteen merkittävästi.

Aluehallintovirasto toteaa, että ympäristölupavaiheessa toiminta-ajat tulee asettaa siten, että niiden johdosta melu-, pöly-, haju ym. haitat eivät lisäänty niin paljon, että niistä aiheutuisi terveystahaittaa lähialueen asukkaille.

Muuta

Arviointiselostuksen mukaan alueen asukkaiden elinympäristöön ja viihtyvyyteen kohdistuu yhtä aikaa lukuisia häiriötekijöitä, jotka yhteisvaikutuksena heikentävät elinympäristöä erittäin merkittävästi, mutta hankkeen kuormittava osuus tässä kokonaisuudessa on melko vähäinen.

Aluehallintoviraston mielestä elinympäristöä heikentävät yhteisvaikutukset tulee ottaa huomioon ympäristölupavaiheessa, jotta asukkaiden altistuminen useille eri elinympäristön häiriötekijöille ei kasva niin suureksi, että siitä aiheutuu terveystahaittaa alueen asukkaille.

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että ympäristölupasta pyydetään lausunto Tuusulan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta. Terveydensuo-

jeluviranomainen valvoo talousvetenä käytettävän veden laatua ja heillä on paikallinen asiantuntemus hankkeen vaikutusalueen terveydellisistä olosuhteista.

MUSEOVIRASTO

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, joten Museovirastolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Museovirasto on Tuusulan asfalttitehtaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa 17.11.2009 Dnro 442/304/2009 todennut, että 'Rakennetun kulttuuriympäristön osalta on kuultava Helsingin kaupungin museota'. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta eikä -selostuksesta ole pyydetty lausuntoa Keski-Uudenmaan maakuntamuseolta (Helsingin kaupungin museo), joka on asiassa toimivaltainen viranomainen ja hoitaa Museoviraston ja maakuntamuseon välisen sopimuksen perusteella rakennetun ympäristön suojelua koskevia viranomaistehtäviä omalla toimialueellaan. Museovirasto on sopinut tapauskohtaisesti maakuntamuseon kanssa, että lausuntopyyntöä Tuusulan asfalttitehtaan kehittämisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ei siirretä hallintomenettelylain nojalla maakuntamuseolle, koska hanke ei koske rakennettua kulttuuriympäristöä eikä siitä ole siltä osin huomautettavaa. Kanta on Museoviraston ja maakuntamuseon yhteinen.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN VESI OY

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy lausuu hankkeesta ja sen arviointiselostuksesta seuraavaa.

Päijänne-tunneli on pääkaupunkiseudun kuntien muodostaman yhtiön omistama raakavesitunneli. Tunnelia pitkin johdettavasta raakavedestä valmistetaan talousvesi noin 1,2 miljoonalle ihmiselle ja pääkaupunkiseudun teollisuudelle. Tunneli sijaitsee 1,7 km:n etäisyydellä Lemminkäinen Infra Oy:n suunnitellusta asfalttiasemasta. Normaalioloissa Päijänne-tunnelin painetaso on noin tasolla + 42.

Päijänne-tunnelin eteläosaan on tehty kesän 2008 aikana peruskorjauksia, jonka yhteydessä tunneliosuudella tehtiin rakennusgeologisia havaintoja sekä erilaisia tarkastuksia. Tarkastuksissa todettiin Päijänne-tunnelissa osuudella Lentokenttä-alue - Killinmäki - Myllykylä paikoittaisia vesivuotoja. Päijänne-tunneli kulkee ko. alueella noin 40-60 metrin syvyydellä ja sijoittuu alueelliseen kallioperän heikkousvyöhykkeeseen, jolla on todennäköisesti yhteyksiä laajalle ympäröiviin kalliolueisiin.

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n mielestä arviointiselostuksessa tulisi tarkemmin tarkastella hankkeen mahdollisia vaikutuksia Päijänne-tunnelin sen normaalissa käyttötilanteessa ja poikkeustilanteissa, jolloin tunneli on tyhjänä. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy ehdottaa, että asfalttitehtaan länsipuoleiselle kallioalueelle asennetaan kalliopohjavesiputkia, YVA:ssa mainittu louhintojen loppumisen jälkeen asennettava 1 putki ei mielestämme riitä. Putkista voidaan seurata kalliopohjaveden pinnan ja laadun mahdollisia muutoksia Päijänne-tunnelin suuntaan

FINNAVIA OYJ

Finavia Oyj lausuu ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavaa.

Hankealueen sijainti kiitoteiden läheisyydessä

Toiminta-alue sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoteiden 22L ja 22R lähestymislinjojen välissä lähimmillään noin kilometrin etäisyydellä kiitotien 22L päästä. Arviointiselostuksen mukaan tarkasteltavat asfalttitehtaan toiminnot eivät aiheuta tärinää. Tärinää aiheuttava louhinta alueella loppuu vuoden 2011 jälkeen. Ilmaan kohdistuvien päästöjen ja pölyämisen arvioidaan lisääntyvän

hankkeen toteutuessa ja vaihtoehdossa 2 ne ovat suurimmat. Finavia edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta ja hankkeen jatkosuunnittelussa otetaan asia huomioon. Toiminta tulee voida keskeyttää, mikäli lentoturvallisuutta vaarantavaa pölyämistä tai kaasumaisia päästöjä torjuntatoimenpiteistä huolimatta ilmenee tai mikäli toiminnasta mahdollisesti aiheutuva tärinä vaikuttaa lennonvarmistuslaitteistojen toimintaan (Ilmailulaki 166 §).

Ympäristötarkkailu ja suunnitelmat

Nykyisin toiminnan pintavesivaikutuksia tarkkaillaan vain yhdestä oja-pisteestä, joka sijaitsee hankealueen pohjoispuolella. Arviointiselostuksen tarkkailuohjelman päivitystarpeessa esitetään tarkkailuun lisättäväksi yksi piste Huhtariihen ojaan, joka sijaitsee myös hankealueen pohjoispuolella.

Arviointiselostuksen mukaan huomattava osa hankealueen pintavesistä kulkeutuu alueen eteläpuolisiin ojiin, Foorkaskin suoalueelle ja edelleen Kylmäojan kautta Keravanjokeen. Finavian näkemyksen mukaan myös hankealueen eteläpuolelle kulkeutuvien pintavesien laatua on tarkkailtava.

Arviointiselostuksessa esitetyn mukaisesti asfalttitehdasalueen ja Focus-alueen maa-ainestenottohankkeen ympäristötarkkailu on järkevää yhdistää, kun Focus-alueen tarkkailu tulee ajankohtaiseksi. Myös alueiden huolevisuunnitelmat voidaan laatia yhteisesti, mikäli se eri hankkeiden aikataulut huomioon ottaen on mahdollista.

MIELIPITEET

AA:N MIELIPIDE

Arviointiselostus on alan ammattilaisten hienosti laatima laaja selvitys, jossa erilaisin sanakääntein osoitetaan, että asfalttitehtaan laajennus voidaan sijoittaa täysin sopimattomaan paikkaan - asutuksen keskelle. Jo nykyisen asfalttitehtaan käyttö aiheuttaa monenlaista haittaa, vaikka jäteasfaltin varastointi ja murskaus tehdään nykyisin pääosin Vantaan Seutulassa Lemminkäisen omistamalla tilalla Mäntylä. Tila sijaitsee 3. kiitotien vieressä syvässä kaivannossa kaukana asutuksesta. Täältä asfalttimurske ajetaan Maantiekylän nykyiselle asfalttitehtaalle, jossa luvitetun kierrätysasfaltin käyttö, 20000 t/a ylittyy moninkertaisesti. Miksi valvontaviranomaiset sallivat laajan, ilman ympäristölupaa tehtävän kierrätysasfaltin käytön? Lemminkäinen Infra Oy hyötyy taloudellisesti suuria summia tästä laittomasta toiminnasta. Valvontaviranomaisten tulisi viedä asia oikeuteen ja vaatia valtiolle Lemminkäinen Infra Oy:n laittomasti saaman hyödyn samantapaisesti kuten paraikaa vaaditaan heinolalaiselta Versowoodilta.

Mäntylä -tilalla jäteasfaltin vastaanotto, murskaus ja varastointi päättynevät lähitulevaisuudessa, koska asfalttiasema tällä alueella on suljettu jo vuonna 2009 ja muutenkaan sijoituspaikka Päijänne-tunnelin päällä ei liene paras mahdollinen.

Kun kaikki asfalttijätteen keräily, murskaus, varastointi ja käyttö siirtyvät Maantiekylään, niin lähiasutuksen elämä käy mahdottomaksi. Arviointiselostuksen s. 86 on nähtävissä, että kierrätysasfaltin murskauksen hiukkasissa on yli kolmannes bitumia. Tämä yhdistettynä normaalin bitumin hajuhaittoihin tekee elämän sietämättömäksi tuulen alapuolella olevilla Laurenin ja Huhtariihen asuinalueilla, joilla lähin asuintalo sijaitsee vain 100 m päässä laitosalueesta.

Mikäli selostuksen mukainen toiminta sallitaan, niin Lemminkäiselle syntyy ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain mukainen korvausvelvollisuus ja lähimpien asuinkiinteistöjen lunastusvelvollisuus. Rahaa Lemminkäisellä on tähän, suurista kartellisakoista huolimatta, koska oheisen indeksitiedotteen mukaan päällysteiden hinnat ovat nousseet huhtikuu /09 – huhtikuu/2010 20,2 %, vaikka samanaikaisesti bitumin hinta (toukokuu - syyskuu) on laskenut 28,4 %.

BB: N JA VIIDEN MUUN ALLEKIRJOITTAJAN MIELIPIDE

Koemme, että asfalttiaseman toiminnan laajentaminen ei ole perusteltua näin lähellä olemassa olevaa asutusta. Jo nykyisellään asuinalueelle kohdistuvat lisääntyneet haitat aseman siirtymisestä johtuen (erityisesti haju ja pöly) ovat heikentäneet asuinalueen viihtyisyyttä.

Mikäli Lemminkäinen Infralle myönnetään lupa laajentaa toimintaansa toivomme, että seuraavia asioita huomioidaan lupaa myönnettäessä.

YVA-menettelyn lisäksi tulisi Laurenin asuinalueen asukkaille suorittaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA), jossa arvioidaan hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen sekä hyvinvointiin ja koettuun elämänlaatuun. Ihmisten vaikutusten arvioinnissa olisi syytä ottaa huomioon selkeämmin mitattavilla menetelmillä lähiasukkaiden kokemus mitätömistä vaikuttamismahdollisuuksista suuren toimijan välittömässä läheisyydessä. Ihmisen kokemaan kuormitukseen vaikuttaa suuresti heidän kokemat vaikutusmahdollisuudet ja nämä tulisi siten kartoittaa yksiselitteisemmin ja laatia toimintaohjeista siitä miten lähiasukkaiden kokemus vaikutusmahdollisuuksista saadaan mahdollisimman hyväksi.

IVA-menettelyn tai jotain muuta hyväksi havaittua menetelmää hyödyntäen saataisiin varmasti esiin joitain ihmisten ahdistusta lieventäviä toimenpiteitä. Jo nyt YVA-prosessin aikaisissa keskusteluissa on saatu sovittua asioita, jotka varmasti vaikuttavat asukkaisiin myönteisesti (asfalttiaseman esittely, liikennevaaraa vähentävä tien levennys, suorat yhteystiedot mahdollisia kysymyksiä varten). Nämä ovat hyvä alku vuoropuheluksi yhteisten ratkaisujen löytämiseksi ja yhteisymmärryksen lisäämiseksi asukkaiden ja Lemminkäinen Infran välillä.

Kuten edellisessä mielipiteessämme toimme esiin: Alueella asuvien ihmisten mielestä Lemminkäisen, ympäristöviranomaisten sekä asukkaiden muodostaman ryhmän perustaminen vähentäisi epävarmuuden tunnetta alueen asukkaissa ja olisikin tästä syystä erittäin perusteltua. Kyseisessä ryhmässä voisi tiedottaa asioista sekä seurata sovittujen asioiden valvontaa. Lisäksi ryhmässä voitaisiin mahdollisesti myös ratkaista pienehköjä ristiriitaisuuksia asukkaiden ja Lemminkäisen välillä yhteisesti niistä sopien sekä vähentää epätietoisuudesta johtuvaa kuormitusta asukkaisiin. Näin vältyttäisiin mahdollisesti myös valituskierteeltä, joka kuormittaa kaikkia osapuolia.

Liikennettä kuvaavassa kuvauksessa sivulla 109 YVA-selostuksessa (30.6.2010) on selkeä virhe, mikä lisää asukkaiden mielikuvaa siitä, että asioihin ei ole YVA-selostuksessa paneuduttu asukkaiden kannalta tärkeisiin arjen sujuvuuteen vaikuttaviin asioihin. Kuvauksessa puhutaan Tuusulanväylälle johtavasta rampista, jossa liittymän lyhyiden vuoksi on ruuhka-aikaan hankala liittyä moottoritien liikennevirtaan erityisesti jos eteen sattuu hidas ajoneuvo. Ongelmana ei asukkaiden kannalta ole ramppi vaan risteys ennen ramppia, jossa asukkaat ja asfalttitehtaalla asioivat kulkuneuvot tulevat kolmion takaa väistäen muuta liikennettä liityessään liikennevirtaan joko Tuusulanväylälle tai Kulomäentielle. Ketteryys ei siis ole ainoa asia mikä hidastaa liikenteeseen liittymistä vaan liikennejärjestykseen tarvitaan selkeä muutos (kolmion poistaminen, eli etuajo-oikeus tai liikennevalot) mikäli ajoneuvojen määrä ja erityisesti hitaiden ajoneuvojen määrä lisääntyy risteyksessä.

Pölypäästöjen (ja päästövaikutusten) minimoimisesta tulee huolehtia selkeillä raja-arvoilla ja lisäksi asukkaille tulee tiedottaa, miten toimia mikäli pölyhaittoja ilmenee. Yhtenä myös tässä yhteydessä asukkaiden huolta vähentävä asiana voisi olla aiemmin mainittu yhteistyöryhmä ja sen perustaminen. Myös ympäristöviranomaisen suorittama valvonta siitä, miten kastelu ja pölyntorjunta toimivat, tulee huomioida lupamenettelyssä.

Murskauslaitosten nykyään mahdollinen kotelointi, toimijan kannalta hyvin inhimillisin kustannuksin, näyttäisi olevan tehokas sekä pöly- että meluhaittojen vähentäjä. Tästä syystä kaikki murskauslaitokset tulisi koteloida, koska tällä pystytään vähentämään huomattavasti päästöjä sekä ympäristöön kohdistuvia haittoja. Lisäksi tuulen vaikutukselle pölyn ja hiukkasten leviämislle kuivalla säällä tulee asettaa raja-arvot ja toiminta tulee pysäyttää pahimpien (asukkaiden kannalta) sää- ja tuuliolosuhteiden ajaksi. Myös selvästi sovitut, sääennusteisiin perustuvat, säännöt tulee laatia ja niiden seuranta tulee toteuttaa.

Nykytiedon mukaan toiminta on järjestettävissä siten, että melu- ja pölyhaitat on pitkälti hallittavissa, kunhan lieventämistoimenpiteitä käytetään (veloitetaan käyttämään uusinta tekniikka, kuten koteloituja murskaimia sekä seuloja ympäröivät rakenteet, melulähteiden asettaminen lähelle korkeaa melusuoja). Haittojen lieventämistoimenpiteiden valvontaan ja seurantaan tulee panostaa jo lupamenettelyvaiheessa.

Toiminta-ajat tulee määrittellä niin, että ne vaikuttavat asukkaiden elämänlaatuun mahdollisimman vähän. Äänekkäitä eikä pölyisiä työvaiheita saa sallia viikonloppuisin eikä työajan jälkeen. Eri vuodenaikojen huomiointi toiminta-aikojen määrittelyssä on lisäksi tärkeää, esim. kesällä pölyhaitta vaikuttaisi olevan suurempi ja silloin asukkaat ovat paljon myös piholla, jolloin he altistuvat haitoille huomattavasti enemmän.

CC:N JA DD:N MIELIPIIDE

Arvioitavista vaihtoehdoista hyväksymme ainoastaan vaihtoehto 0 : asfalttitehtaan toiminta jatkuu olemassa olevien lupien mukaisesti.

Päästöt ilmaan

Kiviaineksen käsittelyssä, murskauksessa ja liikenteessä aiheutuu pölyämistä, joka kulkeutuu asuinalueellemme ja häiritsee joka päiväistä elämää jopa tunkeutumalla sisälle asuntoihin. Autot, pihakalusteet, ilmanvaihdon suodattimet tukkeutuvat ja ikkunat ovat kivipölyn peitossa ja esim. pyykin kuivattaminen ulkona on mahdotonta. Pitkäaikaisen, jatkuvan kivipölylle altistumisen terveystarvikkeet ovat todellisia. Rekkaliikenne Puusepäntiellä on tällä hetkelläkin päiväsaikaan jatkuvaa eikä pölyn eston suhteen ole tehty mitään toimenpiteitä. Liikenteen lisääntyessä tilanne olisi kestävämpi.

Ilmanlaatu

Pahin asukkaita häiritsevä tekijä on ollut bitumin haju, joka on ollut varsinkin tänä kesänä erittäin voimakasta ja hyvin usein esiintyvää. Helteinen ilma yhdistettynä bitumin hajuun on aiheuttanut sen, että ajoittain on ollut mahdotonta oleskella pihalla. Vallitseva tuulen suunta on Ilmatieteen laitoksen tilastojen mukaan 70 % :a asuinalueelle päin. Ilmanlaatua ei ole mitattu lainkaan vaan päästöt ilmoitetaan teoreettisesti taulukoituna.

Melu

Kokemuksiemme mukaan asemalta kantautuu useasti erittäin kovaa, häiritsevää, terävää jyskettä/kolinaa, joka kuuluu selvästi pihallemme. Toiminnan aiheuttamaa melua on mitattu kahdesti ympäristössä. Mittaukset on tehty osoitteissa Lemmintie 4 ja Puusepöntie 19. Ihmettelemme miksei toinen mittaus kohde ole Ruohosuontie 1, joka on lähin häiriintyvä kohde. Mittauksia on tehty liian vähän eikä esim. kallion murskausta ja louhinta ääniä ole mitattu. Oikeudenmukaisuuden nimissä olisi suotavaa., että mittaukset tekee jokin puolueeton taho eikä Lemminkäinen.

Toiminnan valvominen ja häiriöiden korjaaminen

Uudenmaan ympäristökeskuksella on ollut jatkuvasti vaikeuksia valvoa Lemminkäisen toimintaa, vaikka yhteydenottoja useista epäkohdista johtuen on ollut kesästä 2007 lähtien. Me asukkaat olemme vahvasti sitä mieltä, ettei kokemiimme epäkohtiin ole puututtu vakavasti. Asukkaiden tekemät valitukset ELY-keskukseen johtavat korkeintaan vain siihen, että Lemminkäiseltä pyydetään selvitystä asiasta, ja kun Lemminkäisen vastaus on yleensä aina se, ettei asian hyväksi voi tehdä muuta, on asia jäänyt siihen.

Lemminkäinen on myöntänyt meille asukkaille, ettei asukkaita häiritseviin asioihin (melu, pöly, bitumin haju) ole mahdollisia parannuskeinoja enää. Olisikin kummallista jos tehdas saisi luvan lisätä kapasiteettiä kun sillä ei ole kuitenkaan realistisia valmiuksia vähentää asuinalueelle koituvia haittavaikutuksia.

Arviointiselostuksessa on mielestämme vähätelty haittavaikutusten lisääntymistä jos toimintaa lisättäisiin nykyisestään. Koemme nykyiselläänkin toiminnallaan asfalttitehtaan aiheuttavan meille kohtuutonta haittaa, joka jatkuvasti heikentää asumisen viihtyvyyttä, turvallisuutta ja kuormittaa asukkaiden psyykkistä hyvinvointia.

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON UUDENMAAN YMPÄRISTÖNSUOJELUPIIRIN MIELIPIDE

Hankkeen myönteisenä puolena on kierrätysasfaltin hyötykäyttö. Lisäksi hankkeen katsotaan käyttävän parasta mahdollista tekniikkaa (BAT).

Taustaperusteluista

Tällä hetkellä rakentamiseen kohdistuu paljon säästöpaineita. Siksi olisi voinut myös miettiä toiminnan laajuutta, jos kaikkia pääkaupunkiseudulle suunniteltuja teitä ei rakennetakaan.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia viihtyvyyteen ja elinoloihin kohdistuvia vaikutuksia ei pidä vähätellä sillä perusteella, että sinne muutenkin kohdistuu vaikutuksia vanhan toiminnan perusteella (lentomelu, vanha asfalttitehdas ja tuleva massiivinen louhinta ja rakentaminen). Vaikutusten lisäys ei mitenkään kuitenkaan ole oikeutettua – pikemminkin pitäisi aktiivisesti miettiä, että miten yhteisvaikutusta saisi vähennettyä. On perusteellisesti harkittava, että onko toiminta-aikoja syytä laajentaa. Onko syytä sallia esimerkiksi asfalttitehtaan ja iskupalkkimurskaimen yhtäaikaista käyttöä ja jos sallitaan, millä ehdoilla.

Selvityksessä todetaan myös, että yhteisvaikutuksesta voi myös ohje- ja raja-arvot satunnaisesti ylittyä ja tätä kautta myös terveysvaikutuksia syntyä erityisesti erityisryhmien osalta (lapset, vanhukset ja hengityssairaat). Tämänäyttöiset seuraukset ovat huolestuttavia.

Hulevedet

Hulevesien hallintaohjelma on vasta tulossa, joten yvasta ei nyt käy ilmi hulevesihallintajärjestelyjen riittävyys. Vantaan puroja tutkittaessa on huomattu, että kalat ovat kadonneet joistakin lentoaseman alaisista puroista, esimerkiksi Vantaan Sanomat 19.9.2010 <http://www.vantaansanomat.fi/Uutiset/Uutiset/Kalat-katosivat-lentoasemanpuroista>

Siksi lentoasemaa ympäröivien vesistöjen suojeluun on kiinnitettävä tällä hetkellä erityistä huomiota. Erityisesti eri lähteistä tulevat yhteisvaikutukset aiheuttanevat ongelmia myös vesistöille.

Haju ja pöly

Hajun on jo todettu häiritsevän tällä hetkellä asukkaita. On muistettava, että bitumi sisältää mm. karsinogeenisia aineita. Siksi haju- ja pölyaltistuksen vähentymiseen on syytä kiinnittää vakavaa huomiota.

Liikenne

Käytävissä oleva tiestössä on useita ongelmakohtia, joihin ei kaikkiin ole vielä löytynyt ratkaisua. Liikenneturvallisuus heikkenee raskaan liikenteen lisääntymisen myötä erityisesti Puusepäntiellä. Turvallisuuden parantaminen vaatii konkreettisia toimenpiteitä.

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2010.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.